

**RECENZIJA KURIKULUMA PREDMETA „KULTURNA I DUHOVNA
BAŠTINA ZAVIČAJA“**

Recenzent: dr. sc. Robert Skenderović, Hrvatski institut za povijest, Opatička 10, Zagreb

Podaci o recenziranom djelu:

Autorica:

Klara Bilić Meštrić, dipl. komparatist književnosti i anglistike
Kristina Ferić, prof. povijesti i hrvatskog jezika

Naslov rada:

„Okvirni kurikulum za predmet Kulturna i duhovna baština zavičaja“ (Nova škola -
Nansen dijalog centar), Osijek, rujan 2006.

Broj stranica: 17

Datum recenzije: 5. listopada 2006.

dr. sc. Robert Skenderović

Pregled sadržaja

Sadržaj kurikuluma je podijeljen na šest poglavlja. U „Uvodu“ se objašnjava potreba uvođenja novog predmeta o zavičajnoj baštini koja je na temelju istraživanja *Nansen dijalog centra* utvrđena u osnovnim školama na području vukovarske regije. Provedba kurikuluma temelji se na propisanim mogućnostima koje daje Hrvatski nacionalni obrazovni standard (u nastavku HNOS).¹ Naglašava se da se kurikulum predmeta *Kulturna i duhovna baština zavičaja* (u nastavku KDBZ) oslanja na opći kurikulum *Nove škole*, osnovne ideje HNOS-a i na smjernice iz *Plana razvoja sustava obrazovanja 2005.-2010.* Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH. U poglavlju „Odlike i svrha“ ističe se da se kurikulum ovog predmeta razlikuje od ostalih predmeta jer se ne usredotočuje na kulturnu i duhovnu baštinu jedne etničke zajednice, nego naprotiv, na baštine svih etničkih zajednica s područja vukovarske regije, što omogućava poboljšanje komunikacije i razumijevanje pripadnika različitih etničkih zajednica. Naglašava se da je svrha takvog pristupa stvaranje zrele, odgovorne, kompletne osobe pozitivno orijentirane prema društvu i kulturi koja je okružuje. U poglavlju „Vrijednosti“ ističe se da se kroz predmet KDBZ učenike poučava univerzalnim vrijednostima, kao što su dostojanstvo ljudske osobe i neprihvatanje nasilja kao cilja i sredstva, ali i specifične kulturne vrijednosti svih zajednica koje žive na vukovarskom području. U poglavlju „Ciljevi nastave KDBZ“ navodi se da priroda predmeta KDBZ upućuje na prožimanje odgojnih i obrazovnih ciljeva, koji se nadovezuju na ciljeve i obilježje kurikuluma *Nove škole* u čijoj je osnovi promicanje razumijevanja i poštivanja dobne, rodne, jezične, vjerske, svjetonazorske, socijalne i nacionalne raznolikosti. Poglavlje „Specifični ciljevi, sadržaji i metode u nastavi KDBZ-a“ sadrži pojedinačne odgojne i obrazovne ciljeve, pri čemu treba naglasiti da su znanja i vještine, kao dijelovi obrazovnih ciljeva, usmjereni na kulturološke običaje, regionalne odlike, povijesne tekovine i geografske posebnosti zavičaja. U skladu s navedenim ciljevima predviđa se i vrednovanje učeničkog rada, obrađeno u poglavlju „Vrednovanje“, koje će pored savladavanja znanja i vještina veliku važnost davati i postignućima učenika na odgojnom području. U istom poglavlju

¹ *Hrvatski nacionalni obrazovni standard*, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Zagreb, 2006.

razrađuje se „Praćenje i prezentacija“ koje se odnosi na različite prijedloge za pripremu nastavnih materijala i učeničkih radova.

Ocjena kurikuluma

Predloženi kurikulum predmeta Kulturna i duhovna baština zavičaja u cijelosti ispunjava ciljeve i zadaće odgoja i obrazovanja u osnovnoj školi koje je MZOS RH u HNOS-u definiralo kao „odgoj i obrazovanje odgovorne, istinoljubive, tolerantne i solidne osobe, osobe stvaralačkog duha, s dubokim osjećajem za očuvanje nacionalne i kulturne baštine, te poštivanje vrijednosti drugih kultura i naroda.“²

Predloženi kurikulum omogućava provedbu brojnih nastavnih metoda koje su u klasičnoj nastavi zapostavljene, primjerice intenzivnije ostvarivanje izvanučionične nastave koja uključuje školske izlete, školske ekskurzije i školu u prirodi, jer je u nastavnoj praksi dokazano da takva vrsta nastave omogućava lakše i brže učenje.

Predmet KDBZ uspostavlja povezanost različitih nastavnih predmeta, što je novost u školskom kurikulumu. Time se prevladava fragmentiranost znanja te se kod učenika razvija osjećaj za interdisciplinarno rješavanje stručnih i znanstvenih zadataka.

Sami autori ističu da se u predmetu KDBZ odgojni, materijalni i funkcionalni ciljevi međusobno snažno prožimaju, ali se može uočiti da je vrijednost ovog predmeta posebice prepoznatljiva u području odgojnih zadataka. To je izuzetno važno jer se u „klasičnim“ predmetima obično prednost daje savladavanju znanja i vještina. Zato se može zaključiti da će KDBZ znatno popraviti uravnoteženost odgojnih i obrazovnih ciljeva u školskom kurikulumu. Odgojni aspekt još više dobiva na težini zbog činjenice da se Nova škola i predmet KDBZ namjeravaju pokrenuti u nacionalno miješanoj sredini, koja je u nedavnoj povijesti doživjela izrazito težak međunacionalni sukob.

Stavljanje zavičaja u središte interesa učenika ima velik učinak kako na odgojne tako i na obrazovne ciljeve jer učenici uče o svojoj sredini koja im je poznata. Na taj način mogu lakše savladati čitav niz obrazovnih zadataka, a osim toga se kroz intenzivno istraživanje vlastite sredine uče cijeniti i voljeti vrijednosti kulturne i duhovne baštine

² HNOS, str. 10.

koja ih okružuje. Upoznavajući vrijednosti kulturne i duhovne baštine pripadnika drugih naroda i vjeroispovjesti učenik dobiva jasniju sliku o bogatstvu i raznolikosti društva u koje živi, što je temelj za uspostavljanje zdravih društvenih odnosa.

Navedeni zaključci pokazuju da ovako predloženi kurikulum predmeta KDBZ unaprijeđuje cjelokupni školski kurikulum kako u odgojno-obrazovnom, tako i u metodičko-didaktičkom pogledu. Zato predloženi kurikulum predmeta „Kulturna i duhovna baština zavičaja“ u cijelosti ocjenjujem pozitivno i preporučujem da se kroz projekt Nove škole uvede u nastavu.